

Модалитет тандемског учења као вид савременог тренда у учењу страног језика: Пример мобилне апликације HelloTalk

Тијана Гајић¹

Катедра за стране језике, Пословни факултет, Универзитет Сингидунум,
Београд, Србија

Неда Маенза

Катедра за стране језике, Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент,
Универзитет Сингидунум, Београд, Србија

Апстракт У раду су најлашени савремени трендови усвајања страних језика који систематски доприносећи развијању језичких вештина на креативан и иновативан начин. Један од водећих трендова овега се у модалитету узајамног учења, који се све више користи и подразумева интеракцију два лица која су вољна да једно друго науче свој мајерњи језик. Приказане су могућности усвајања страног језика помоћу мобилне апликације HelloTalk, засноване на тандемском учењу и уметљене на комуникативном нивоу. Друштвене интеракције које су укључене у партнерско решавање проблема омогућавају сваком студенту да прошири своју зону наредног развоја, што предмети овог рада чини значајним у педагошком контексту. У раду је представљено истраживање спроведено с циљем истраживања мишљења студената о коришћењу овог алата за усвајање страних језика. Коришћена је квантитативна и квалитативна методологија. Подаци су прикупљени на основу онлајн анкете и уштем фокус групинских разговора. Показало се да је једна од главних предности учења страних језика на овај начин делимично или потпуно смањење језичких баријера, као и одсуство страха и преме, честих прашилица у комуницирању на страном језику. Потврђено је да мобилна апликација HelloTalk, иако привлачна при учењу страних језика, није у потпуности заживела међу студентском популацијом у Србији услед недостатка слободног времена студената, као и њихове недовољне ангажованости која је неопходна при тандемском учењу.

Кључне речи: учење страних језика, тандемско учење, мобилна апликација HelloTalk.

Уводна разматрања

Веома је значајно да се при учењу страних језика користе нова, занимљива и продуктивна решења која ће студентима омогућити да открију све своје језичке умешности. Бројне су предности иновативних сазнања и технолошких достигнућа на

¹ tinagaja@gmail.com

пољу учења страних језика у односу на традиционалну наставу. Оне се огледају у знатном доприносу развоју и унапређењу компетенција и вештина неопходних за 21. век, као и у могућности компензовања недостајуће интеракције у породици и друштвеној средини (Simić, 2015). Једна од таквих иновација је и мобилна апликација *HelloTalk*.

Концепт интерактивног учења страних језика, на коме се темељи апликација *HelloTalk*, једна је од савремених педагошких иновација која доприноси побољшању квалитета знања и развијању емоционалних и социјалних способности корисника. „То је процес који резултира релативно перманентним променама у размишљању и понашању које настају на основу искуства, традиције и праксе остварене на социјалној интеракцији“ (Suzić i sar., 1999: 24). При оваквом начину учења долази до међудејства и позитивног међуутицаја субјеката који уче заједно, као и спремности да се ради у пару, а самим тим се успостављају равноправност, толерантност и поверење (Branković i Ilić, 2003). Управо та међузависност, сарадња и њихова социјална димензија увећавају значај рада и активности саме по себи. У интеракцији, учесници делају као тим, поступци и ставови се надопуњују, партнери се међусобно охрабрују, подстичу на активности, деле зебње, забринутост, али и полетност и ужитак успеха (Johnson & Johnson, 1999). Комплементарност пара може створити њихов заједнички идентитет, привлачан за оба учесника интеракције, иако су код сваког од њих присутна језичка ограничења на страном језику (Vassalo & Telles, 2006).

Модалитет тандемског учења – теоријска разматрања

Кооперативно учење језика је поучавање у пару, које подразумева давање инструкција, као и пружање могућности за дискусију. Ова форма учења развија активно и толерантно слушање, помоћ другом у савладавању градива, као и давање и примање конструктивне критике. За овај начин учења, Јенсен каже да је то „учење у којем се негују академске и социјалне вештине кроз интеракцију учесника, индивидуалну одговорност и позитивну међузависност“ (Jensen, 2003: 34). Према становишту Виготског (Vygotsky, 1982), ученици су у стању да реше одређене проблеме сарађујући пре него што су то у стању да учине самостално. На тај начин, друштвене интеракције које су укључене у партнерско решавање проблема и изазова омогућавају сваком ученику да прошири своју зону наредног развоја. Треба истаћи да је кооперативно учење један од начина стицања међукултуралних компетенција, рушења стереотипа и пружања једнаке могућности свима у процесу учења, уз различитост приступа. „Развијајући међукултуралну компетенцију, учи се како комуницирати, радити у групи, толеранцији, одговорности за рад, отворености ума за нове идеје, решавању проблема, критичком мишљењу, међусобном уважавању“ (Romić, 2011: 10). Све наведено представља предности кооперативног учења као савременог облика учења и поучавања. Кооперативно учење и сарадња спадају у најважније делатности и активности које ће се тражити и бити пресудне за успех у 21. веку (Greene, 1996, према: Buljubšić-Kuzmanović, 2009: 53).

Реципрочно поучавање или шандем учење представља технику кооперативног учења у ком су учесници у улози и оног који учи и оног који поучава. Овакав вид неформалног учења омогућава ангажовање виших нивоа мишљења у раду на садржају, активирајући процесе објашњавања, поређења, сагледавања контраста, класификације,

закључивања и сл. (Simić, 2015: 126). Оно што се истиче као посебна вредност реципрочног поучавања је могућност да учесници праве грешке а да за то не буду санкционисани, могућност да на лицу места исправљају грешке и да уче на властитим омашкама и искуству.

У области учења језика модел тандем учења се све више користи (Souza, 2007; Telles & Vassalo, 2006; Telles & Ferreira, 2010). Овај начин учења подразумева два интерактивна лица која се труде да једно друго науче свој матерњи језик на сарадљив, неформалан и ненапоран начин. Тандем представља пар који има за циљ међусобно учење језика у оквиру редовних двојезичних сесија и разговора у дидактичке сврхе, које добровољно успостављају два говорника, поштујући принцип двојезичности – оба језика се користе уравнотежено и пропорционално (Da Silva, 2018). Кроз колаборативно учење језика, чланови пара представљају истовремено ученике страног језика, али и наставнике свог матерњег језика. Модалитет тандемског учења конципиран је као окружење у ком „особа учи страни језик и истовремено учи да буде учитељ“ (Paiva, 2013: 209).

Треба нагласити шта тандемско усвајање страних језика није. Овакав модалитет усвајања језика није обичан разговор нити размена приватних часова. Саговорници нису професионални учитељи нити дипломирани/сертификовани наставници, већ су само заинтересовани за изучавање страног језика. Тандем је, дакле, слободна и узајамна размена знања циљаног језика и културе народа који тим језиком говори (Brammerts, 2003: 28). Партнери из тандема слободни су да одлучују шта, како, када и где желе да уче, као и колико дуго то желе, и којој области желе да се посвете: изговор, правопис, синтакса, лексика итд. (Nunes & Ramos, 2011). Ритам учења је флексибилан. Принцип реципроцитета омогућава довољно простора да се учесници осећају ослобођеним финансијских обавеза, што повећава њихово самопоштовање и оба партнера чини равноправним.

Почетни утисак може отежавати разликовање тандемске интеракције од обичног разговора с пријатељем или било којим говорником страног језика који је спреман да исправи граматичке и лексичке грешке. Тандемски пар води потпомогнут разговор – саговорници се снабдевају језичким елементима који су им неопходни за постизање специфичних комуникацијских циљева. Тандемски разговор регулисан је сопственим принципима, који пружају саговорницима довољно интерактивног простора и слобода да прекрше одређена правила и разговорна начела како би побољшали језичку и културну компетенцију. Крајњи циљ разговора у тандему не представља успех интеракције и успостављање доброг односа с партнером (што је случај у свакодневном, уобичајеном разговору), већ развој језичких вештина и културне компетенције саговорника. Иако разговори са страним пријатељима или живот у иностранству нуде одличне могућности за вежбање циљаног страног језика, не треба их мешати с тандемским модалитетом учења страних језика. Учење страних језика у тандему представља резултат природног процеса интеракције који сам по себи није контролисан и научен. Интеракција је оријентисана на садржај и информације, произилази из властитих комуникативних потреба и покренута је покушајем комуникације с другим лицем (Rosanelli, 1992: 17, према: Vassallo & Telles, 2006: 85).

Реципрочно учење подразумева дељење, преношење, али и примање знања, што је његова највећа снага. Једно од најважнијих начела у процесу узајамног учења које истичу

Васало и Телес је аутономија партнера, која се не замишља без другог, без саговорника, већ с њим, у сарадњи (Vassallo & Telles, 2006). Као посебност овог модалитета учења може се издвојити огроман потенцијал међукултуралне комуникације која са собом доноси спознају нових културолошких момената, ширење видика, ужитак у размењивању искустава, разумевање одређеног смисла за хумор.

Сумирајући поменуте карактеристике, може се рећи да описани узајамни рад има за циљ усвајање страног језика и тежњу за напредовањем, као и ширење знања на реципрочан али самосталан начин, јер сваки учесник управља властитим процесом учења у пријатном међуодносу. Кључни позитивни елементи овог типа иновативног учења су тренутне повратне информације и исправке, као и могућност остваривања склада и јединства, ако је пар по ставовима и карактеристикама комплементаран (Maenza i Gajić, 2018).

Из свега наведеног може се закључити да постоји потреба за истраживањем које се бави применом овог модела усвајања страних језика, мобилним апликацијама конципираним на принципима оваквог начина овладавања страним језицима, као и савременим трендовима које новонастале апликације доносе. Имајући у виду експанзију дигиталних технологија у образовном систему у целисти, а посебно у високошколском образовању, сматрамо да је неопходно анализирати различите дигиталне алате и њихов учинак у области учења страних језика. Значајна педагошка импликација овог истраживања је упознати студенте с иновативним начинима усвајања страног језика, упутити их како да ефикасно користе постојеће алате и одржати њихово интересовање за учење.

Претходна истраживања

Овим феноменом посебно су се бавили Телес и Васало (Telles & Vassallo, 2006). Они објашњавају модел реципрочног учења језика, усмереног на усмену интеракцију, у режиму Телетандем, односно виртуелни тандем, који путем Windows Live Messenger софтвера омогућава синхрону и аудио-визуелну интеракцију на даљину, служи за вежбање и побољшање вештина писања и читања, а користи се аудио и видео ресурсима на мрежи ради побољшања компетенција слушања и говорења. Мото „Страни језици за све“ поменути аутори сматрају неопходним за постизање комуникативне и културне компетенције на страном језику, посебно за будуће наставнике неког од страних језика који се изучавају на њиховом универзитету у Сао Паолу, у Бразилу (португалски, шпански, енглески, италијански и француски).

Телетандем је образовни истраживачки пројекат из области рачунарског учења страних језика у тандему, чији је циљ да се обезбеди адекватна виртуелна поставка за међусобно подучавање језика и упознавање других култура (Telles & Vassallo, 2006). Овај вид учења омогућава развој свих језичких вештина водећи се усаглашеним принципима реципроцитета и аутономије између два учесника, уз привилегију могућег визуелног контакта лицем у лице, кроз редовне бесплатне дидактички усмерене сесије. Након разговора следе размене писаних задатака путем е-поште и повратне информације о језику, по чему се овакав тандем разликује од уобичајеног разговора. Тандем партнери

могу сачувати белешке да би им касније биле на располагању. Партнери могу бирати теме за разговор, а читање и писање служе као подршка усменој интеракцији.

Резултат овог истраживања је горепоменути међународни и друштвено оријентисан пројекат учења страних језика Телетандем. Овакав технолошки напредак омогућава да се оствари контакт с људима и културама других земаља иако су саговорници географски удаљени. Усавршавање тиме постаје доступно и социјално-економски угроженим деловима друштва. Иако Телес и Васало деле идеју да се страни језик може савладати и без изворног говорника као учитеља, као и без потребе да се живи у земљи у којој се циљани језик говори, истичу важност овог алата као драгоцене помоћи (будућим) наставницима страних језика и свима онима који желе да се усавршавају у области страних језика (Telles & Vassallo, 2006).

Велики значај има рад ауторке Да Силва (Da Silva, 2018: 212) која се бави изучавањем међујезика (interlanguage) у процесу усвајања страног језика кроз модел тандемског учења, а уз помоћ мобилне апликације *HelloTalk*. Ауторка наглашава когнитивне, социјалне и афективне процесе који се дешавају како у подучавању тако и при учењу језика на овај начин, подстичући критичко мишљење приликом употребе језичких израза и отварајући врата за промене ставова и ширење видика. Из рада произилази да тандемско учење може бити валидно и корисно за саговорнике који делују систематски и креативно користећи свој међујезички систем, чиме се избегава прекид комуникације, што суштински јесте главна поента учења страних језика.

Мобилна апликација *HelloTalk*

HelloTalk је језичка платформа за иОС и Андроид уређаје, утемељена на конверзацији, која омогућава учење језика на једноставан, занимљив и интуитиван начин, кроз виртуелни тандем (Bedran & Barbosa, 2016: 107), јер корисницима омогућава да се синхроно (али и асинхроно, будући да је слање поруке могуће ако један од корисника није тренутно на мрежи) повезују и разговарају с изворним говорницима из читавог света. То је међународна виртуелна заједница, која броји преко 10 милиона корисника и унутар које се разговара на више од 150 језика (www.hellotalk.com). Ова апликација не представља курс који корисници редовно и стриктно прате, већ се усавршавају динамиком која њима одговара. Побољшање свих језичких вештина, као и узајамно решавање језичких недоумица путем ове апликације, базирано је на комуникацији током разговора с изворним говорницима, без утврђеног плана и програма, рутинираних граматичких партија и типизираних домаћих задатака. Ова апликација се користи пре свега у сврху усавршавања страног језика, али треба имати у виду да међу саговорницима постоје културолошке, социолошке, антрополошке и геополитичке разноликости с којима се полазник може сусрести, с обзиром на велику распрострањеност корисника, што представља једну од њених специфичности (Maenza i Gajić, 2018).

Апликацију је могуће бесплатно преузети. Након инсталирања, потребно је направити профил у који се уноси матерњи језик, као и језик који се жели усавршавати, затим постојећи ниво знања језика, име, слика као и кратак опис активности којима

се корисник апликације бави или које га занимају, како би се олакшало повезивање учесника према заједничким интересовањима. Креирањем профила апликација вас аутоматски повезује с особама којима је ваш жељени језик матерњи и с онима који желе да уче ваш матерњи језик.

На први поглед ова апликација може изгледати као било која друштвена мрежа или апликација за дописивање. Међутим, она је конципирана тако да је у првом плану употреба језика и има образовну сврху: размену језичког знања. У томе су следеће опције врло корисне: слање аудио и писаних порука (корисне при вежбању свих језичких вештина); обављање позива (неопходне за побољшање говорних способности); слање и постављање слика, као и прављење цртежа, уз могућност преноса догађаја уживо путем опције „Moments' newsfeed“ (битне за описивање догађаја, ситуација, пејзажа, ликова и коментарисања истих).

Додатне предности коришћења ове апликације су: директно превођење послате или добијене поруке, пребацивање аудио поруке у текстуалну и обрнуто, транскрипција, исправљање грешака директно у тексту поруке без потребе да је сами преписујете и исправљате. Мана апликације може бити да учесник остане без одговора свог саговорника. Зато је пожељно лепо уредити свој *HelloTalk* профил и пажљиво размислити о темама и питањима која ће се размењивати са саговорником. Препоручљиво је бирати саговорнике који имају слична интересовања, јер то олакшава повезивање, разумевање и одржавање комуникације. С обзиром на велику распрострањеност корисника *HelloTalk* апликације, није тешко пронаћи партнера за разговор на било ком језику.

Из свега наведеног, сматрамо да постоји потреба за овом врстом истраживања на нашим просторима, будући да поменути алат за учење страних језика нуди многобројне могућности које још увек нису у већој мери афирмисане у Србији, а које би помогле да се с теоријског познавања језика пређе на његову практичну примену. Имајући у виду да истраживања овог типа нису спроведена у нашој академској средини, сматрамо да ово истраживање може бити полазна тачка за будућа, комплекснија истраживања на тему мобилних апликација у настави страних језика и за усавршавање језика генерално.

Методологија

Циљеви и задаци истраживања

У овом раду је представљено истраживање које има за циљ испитивање мишљења студената Универзитета Сингидунум о концепту тандемског учења на примеру мобилне апликације *HelloTalk*. Истраживање се састоји из два дела – квантитативног и квалитативног. Пре спровођења самог истраживања, постављени су следећи задаци:

- испитати да ли студенти познају модалитете тандем учења страних језика;
- испитати да ли су студенти заинтересовани за усвајање језика дописујући се / разговарајући с изворним саговорником;
- испитати да ли студенти прихватају идеју о узајамном учењу језика кроз свакодневне животне ситуације;
- испитати да ли студенти користе апликацију *HelloTalk* за усавршавање, пре свега за вештине говорења;

- испитати да ли студенти одустају од коришћења оваквог вида усвајања језика због тешкоћа у налажењу адекватног саговорника;
- испитати да ли студенти имају довољно времена да се доследно посвете тандемском учењу и коришћењу ове апликације.

Испитаници

Испитаници су студенти Универзитета Сингидунум у Београду. У квантитативном делу истраживања учествовала су 54 студента. У питању су студенти четврте године Факултета за информатику и рачунарство и студенти друге године Факултета за туристички и хотелијерски менаџмент. Студенти похађају општи курс енглеског језика на нивоу B2 (друга година), односно на нивоу Ц1 (четврта година), као и општи курс француског језика на нивоу A2.

Квалитативно истраживање, у форми фокус групе, спроведено је да би се утврдило који су најчешћи разлози који доприносе смањењу интересовања или узрокују потпуни или делимичан престанак коришћења мобилне апликације *HelloTalk*. У квалитативном делу учествовало је седам студената, који су претходно попунили онлајн анкету и који су користили или тренутно користе ову мобилну апликацију. Потребно је истаћи да се овде ради о намерном, а не случајном узорку, будући да су бирани они студенти који, према подацима из праксе (активно учешће студената у наставном процесу и ваннаставним активностима на факултету), имају већу слободу изражавања, жељу за усавршавањем страних језика и јасно изражене ставове о многим образовним феноменима.

Инструмент и процедура

За добијање података коришћена је анонимна анкета, коју смо саставиле за потребе овог истраживања и која је студентима дистрибуирана онлајн. Упитник се састојао од 11 питања. У оквиру квантитативног истраживања коришћена је дескриптивна статистика, односно поступак израчунавања процената. Подаци су графички приказани. Спроведено је и квалитативно истраживање, у форми фокус групе, како би се добила што јаснија слика искустава и потенцијалних недоумица/проблема приликом коришћења мобилне апликације *HelloTalk*, односно приликом тандемског учења. У оквиру фокус групе, учесници су након неколико месеци коришћења изразили мишљење у вези с главним узроцима незадовољства коришћењем апликације и поделили искуство по питању могућности налажења адекватног саговорника и унапређења језичких вештина. Определиле смо се за комбиновање квантитативног и квалитативног приступа ради целовите елаборације предмета истраживања.

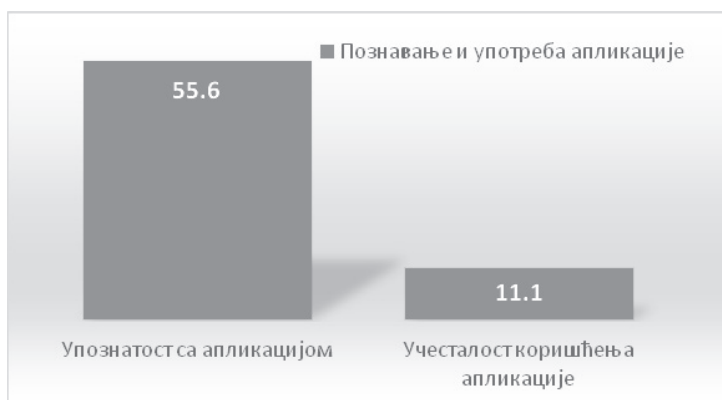
Студенти, учесници фокус групе, претходно су попунили онлајн анкету и тиме учествовали у квантитативном делу истраживања на тему концепта тандемског учења, главних предности и мана оваквог вида усвајања страног језика, као и коришћења мобилне апликације *HelloTalk* приликом учења језика.

Резултати истраживања и дискусија

Мишљења студената о мобилној апликацији *HelloTalk* и о концепту тандемског учења испитана су и у оквиру квантитативног и у оквиру квалитативног аспекта истраживања, односно путем онлајн анкете и разговора унутар фокус групе.

Познавање и употреба мобилне апликације *HelloTalk*

Од студената који су учествовали у квантитативном истраживању, 55,6 одсто зна за мобилну апликацију *HelloTalk*, а само 11,1 одсто је користило/користи ову апликацију за учење страних језика. Упркос времену које активно проводе претражујући интернет, сматрамо да студенти не познају довољно све могућности које су им на располагању у сфери учења страних језика и да их треба посебно упутити/усмерити на одређене образовне алате чије коришћење не изискује додатне трошкове ни посебне ИТ вештине, као што је апликација *HelloTalk* за учење страних језика.

Графикон 1. Познавање и употреба мобилне апликације *HelloTalk*

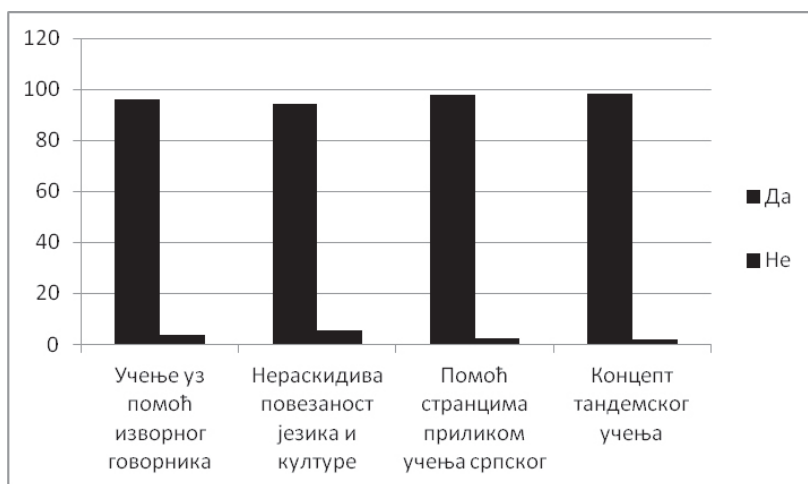
Подржавање концепта тандемског учења

Огромна већина студената, чак 96,3% веома би волела да учи страни језик дописујући се / разговарајући с изворним говорницима датог језика. Такође, веома висок проценат испитаника сматра да су култура и језик нераскидиво повезани: чак 94,4% верује да је изузетно важно познавати културу, књижевност, традицију, обичаје и менталитет народа чији се језик изучава. Анализирајући одговоре долазимо до закључка да је овакав модалитет учења, неформалан и иновативан, студентима веома привлачан.

Занимљив је податак да би велика већина учесника овог истраживања пристала да, без новчане надокнаде, континуирано помаже странцима приликом учења српског језика. Само 2,3% испитаника је рекло да им се таква идеја не допада. Међутим, студенти изражавају бојазан да „нема много странаца који желе да науче српски језик“, „српски језик је претежак за странце“ и „то би било веома компликовано, али

занимљиво и другачије“. Разговор који се водио унутар фокус групе потврђује резултате квантитативног истраживања – корисници ове апликације су вољни да свој матерњи језик приближе и објасне својим тандем партнерима користећи га свакодневно у заједничким неформалним двојезичним сесијама.

Од студената који су учествовали у квантитативном истраживању, 98,1% подржава концепт тандемског учења и жели да користи изабрани страни језик у неформалним, свакодневним, тзв. реалним животним ситуацијама, разговарајући с изворним говорницима датог језика, што јесте идеја на којој почива *HelloTalk* апликација. Као један од најважнијих домена у којима им је ова апликација помогла, учесници квалитативног истраживања истичу нестанак или смањење треме и језичке баријере, као и превазилажење језичких блокада. Наглашава се важност комуникације с реалним, живим људима, где вас ваши саговорници добронамерно исправљају и срчано бодре. Посебно се наводи део *Moments*, врста заједничког разговора који подсећа на друштвене мреже, где постоји више саговорника који вам одмах указују на евентуалну грешку, али вас у исто време хвале и подржавају, што испитаници виде као веома позитивно и због чега воле да користе ову апликацију.

Графикон 2. Подржавање концепција тандемског учења

За 44,4% испитаника најинспиративније теме за разговор су у вези с путовањима, 13% би најрадије разговарало о видео-играма, док би о спорту и о забави разговарало 7,4% студената. Мода, музика, филмови и књиге би заинтересовали 5,6% учесника истраживања, а храна и политика су се показале као најнеинспиративније теме које би одабрало свега 1,9% студената. Учесници фокус групе наводе да би било корисно уколико би апликација сама предлагала теме у односу на профил потенцијалних саговорника и да би се тако путем заједничких интересовања лакше проналазили адекватни партнери/саговорници, а и одржавање контаката би постало много једноставније и природније.

Графикон 3. *Теме за разговор*

Функционисање мобилне апликације HelloTalk

Када је реч о функционисању апликације *HelloTalk*, опција директног превођења је од највећег значаја за 40,4% студената, посебно уколико је реч о почетним нивоима учења језика (A1–A2). Опцију исправљања евентуалних грешака у самој поруци, односно аутоматско добијање повратне информације од стране софтвера, 32,7% испитаника перципира као најважнију. Опција директног пребацивања аудио поруке у текстуалну и обрнуто најкориснија је према мишљењу 26,9% испитаника. По мишљењу учесника фокус групе, оно што ову апликацију издваја од осталих је то што је разумљива и лака за коришћење, што постоји више нивоа знања и што се путем ове апликације може усавршавати више страних језика. Испитаници виде бројне позитивне стране ове мобилне апликације, а оно чиме су посебно задовољни јесте брзина повратне информације, одмах се указује на уочену грешку и предлаже адекватно решење – по чему се апликација *HelloTalk* разликује од осталих.

Графикон 4. *Функционисање апликације – најкорисније опције*

Језичке вештине које се највише унапређују коришћењем мобилних апликација

Веома је интересантно то што су испитаници самоиницијативно направили паралелу између апликација *HelloTalk* и *Duolingo*, која се показала као најчешће коришћена језичка мобилна апликација (Gajić i Maenza, 2019: 137), што нам јасно ставља до знања да су студенти веома заинтересовани за коришћење мобилних апликација при учењу страних језика. Дошло се до закључка да би спој ове две апликације био савршен, јер *Duolingo* омогућава богаћење вокабулара и вежбање одређених граматичких партија, али временом апликација постаје, по мишљењу испитаника, „досадна и предвидива“, јер „се своди на пуко кликтање“. С друге стране, апликација *HelloTalk* дозвољава реалну комуникацију са „живим“ људима, увек на нов, другачији начин.

На питање које језичке вештине се највише могу унапредити коришћењем апликације *HelloTalk*, студенти – учесници фокус групе, једногласно тврде да је то вештина писања, у чему им је *HelloTalk* посебно помогао. Такође, коришћењем аудио-записа доприноси се напретку вештине слушања и разумевања, док вештина говорења није толико заступљена, те се овим путем најслабије развија. С друге стране, на питање које језичке вештине се највише могу унапредити коришћењем апликације *Duolingo*, већина испитаника сматра да је „недостатак живе речи највећа мана апликације“, односно да се вештина говорења најслабије развија овим путем. Вештине које се највише унапређују на овај начин су разумевање прочитаног текста и вештина писања, док се најмање поспешује вештина слушања (Gajić i Maenza, 2019: 137).

Предности и мане овог концепта учења страних језика

Чак 88,9 одсто студената сматра да је значајно да се кроз учење страног језика упознају нови пријатељи. Већина испитаника је потврдила да им је коришћење *HelloTalk* апликације омогућило успостављање контаката с људима широм света и нова интернационална познанства, што сматрају веома позитивним аспектом коришћења апликације. Важно је истаћи да би сви испитаници обухваћени фокус групом препоручили ову апликацију за усавршавање знања страних језика сматрајући је одличним начином да се буде у свакодневном контакту са страним језиком. Испитаници посебно истичу слободу комуникације, у смислу да корисник сам бира шта жели да учи, о чему жели да прича и којој области жели да се посвети – ништа није наметнуто и обавезујуће. Корисници су задовољни што постоји права, аутентична конверзација. Све наведено чини учење страних језика занимљивијим и другачијим и ослобађа од многих језичких стега и блокада.

Испитаници тврде да је апликација *HelloTalk* подесна за особе које већ поседују одређени ниво знања датог језика и не препоручује се апсолутним почетницима. Неопходно је бар минимално познавање језика који се жели усавршавати. Студенти сматрају да путем ове апликације не би могли да науче страни језик с којим се нису раније сусретали. Када је реч о разлозима за престанак коришћења мобилне апликације *HelloTalk*, учесници фокус групе су рекли да се дешавало да им данима нико од потенцијалних

саговорника није одговарао, што је довело до ређе коришћења, пада интересовања након извесног времена и престанка редовног, али не и потпуног коришћења ове апликације. Једна испитаница наводи да јој је дописивање постало монотono и типизирано јер није успевала да продуби комуникацију ни са једним саговорником, односно разговарало се увек на исте теме. Као главне узроке незадовољства при коришћењу апликације, већина испитаника наводи релативно мали број потенцијалних саговорника који желе константно да учествују у преписци и да одржавају редован контакт. Један испитаник наводи да су доступни саговорници углавном старији људи. Такође, једна испитаница наводи да јој је непријатно да комуницира с непознатим људима.

Нажалост, због недостатка слободног времена, свакодневних обавеза на факултету и недовољног ангажовања, студенти нису у прилици да редовно користе ову апликацију и да јој се на адекватан начин континуирано посвете.

Закључна разматрања

Неопходно је нагласити да је истраживање представљено у овом раду мањег обима, односно број испитаника је релативно мали да би се могли извести свеобухватни закључци о мишљењу студената о концепту тандемског учења на примеру мобилне апликације *HelloTalk*. Узорак у погледу образовних профила је задовољавајући како би се прибавио макар делимичан увид у ову комплексну тему и може представљати полазну тачку за обимнија истраживања у будућности. Студија је потврдила да су студенти веома отворени за иновативне начине усвајања језика, али и да ова апликација није у потпуности заживела међу студентском популацијом у Србији, иако путем интернета имају приступ свакодневној и директној комуникацији с изворним говорницима на различитим језицима. Студенти недовољно познају могућности које им се пружају, као и доступне образовне ресурсе у области учења страних језика упркос времену које проводе користећи савремену технологију. С друге стране, студенти сматрају да мањак слободног времена и недовољна ангажованост представљају важне разлоге за нередовну употребу апликације *HelloTalk*.

Може се извести закључак да је ово одличан алат за отклањање или макар смањење језичке анксиозности, да је пожељно користити га с времена на време, на обострану корист саговорника, и да овакав начин усавшавања страног језика доноси увек нешто ново и креативно. Мислимо да традиционални приступ настави страних језика не треба да буде замењен, већ само обогаћен и потпомогнут савременим иновативним методама и сврсисходнијом употребом мобилних апликација овог типа. Употребљавајући страни језик континуирано у разговору с реалним људима корисници имају могућност да науче више од самог језика; они упознају различите културе, традиције и обичаје, што све доприноси ширењу видика, превазилажењу језичких баријера и другачијем доживљају културолошких различитости.

Верујемо да истраживања овог типа, заснована на идеји о усмеравању студената на самостално комуницирање на страном језику могу помоћи наставницима страних језика да студенте мотивишу и охрабре их да комбинују различите приступе приликом усавшавања језика. Значајна педагошка импликација овог истраживања је упознати

студенте с иновативним начинима усвајања страног језика коришћењем апликације *HelloTalk*. Тиме студенти могу имати вишеструке користи у унапређењу процеса учења, савладавању конкретних језичких проблема и постизању академских циљева, што све скупа доприноси ефикаснијој примени знања ван учионице. Неопходно је да студенти развијају мотивацију, самопоуздање и независност у учењу, што им коришћење апликације *HelloTalk* омогућава. Сходно томе, тандемско учење је усмерено ка што ефикаснијем оспособљавању студената за комуницирање на жељеном језику, као једном од најважнијих циљева наставе страног језика.

Литература

- Bedran, P. F., & Barbosa, S. M. A. D. (2016). Prática Colaborativa: concepções e reflexões a partir de uma perspectiva sociocultural. *Dominios de Linguagem*, 10(1), 89–120. <https://doi.org/10.14393/DL21-v10n1a2016-5>
- Brammerts, H. (2003). Autonomous language learning in tandem: the development of a concept. In T. Lewis, & L. Walker (Eds.), *Autonomous language learning in tandem* (pp. 27–36). Sheffield: Academy Electronic Publications. Preuzeto sa https://www.academia.edu/40914316/Classroom_Tandem_A_Model_for_Language_Learning_and_Teaching
- Branković, D. i Ilić, M. (2003). *Osnove pedagogije*. Banja Luka: Filozofski fakultet.
- Buljubišić-Kuzmanović, V. (2009). Kooperativno učenje kao indikator kvalitete odgoja i obrazovanja. *Život i škola*, 55(21), 50–57. Preuzeto sa <https://hrcak.srce.hr/37081>
- Da Silva, E. S. C. (2018). Interlanguage in the process of learning Brazilian Portuguese in tandem modality by using HelloTalk app. *Brazilian English Language Teaching Journal*, 9(1), 207–222. <https://dx.doi.org/10.15448/2178-3640.2018.1.31991>
- Gajić, T. i Maenza, N. (2019). Korišćenje mobilnih aplikacija u nastavnom procesu učenja stranih jezika na tercijarnom obrazovnom nivou. *Inovacije u nastavi*, 32(4), 133–142. <https://doi.org/10.5937/inovacije1904133G>
- HelloTalk – Talk to the World, Preuzeto sa <https://www.hellotalk.com/Blog/detail>
- Jensen, E. (2003). *Super-nastava*. Zagreb: Educa.
- Johnson, D.W. & Johnson, R. T. (1998). Cooperative learning returns to college. *Change: The Magazine of Higher Learning*, 30(4), 26–35. Preuzeto sa <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00091389809602629>
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1999). Making cooperative learning work. *Theory Into Practice*, 38(2), 67–73. Preuzeto sa www.jstor.org/stable/1477225
- Kadum-Bošnjak, S. (2012). Suradničko učenje. *Metodički ogledi*, 19(1), 181–199. Preuzeto sa <http://www.hrfd.hr/documents/14-mo-35-kadum-bosnjak-pdf.pdf>
- Maenza, N. i Gajić, T. (2018). Mobilna aplikacija HelloTalk kao mogućnost učenja stranih jezika i povezivanja među kulturama. U M. Stanišić (ur.), *Međunarodni naučni skup Sinergija 2018 – zbornik radova* (str. 77 – 80). Bijeljina: Univerzitet Sinergija.
- Maenza, N. i Gajić, T. (2019). Mobilna aplikacija HelloTalk – nedovoljno iskorišćena mogućnost u učenju i usavršavanju stranih jezika. U M. Stanišić (ur.), *Međunarodna naučna konferencija Sinteza 2019 – zbornik radova* (str. 640 – 644). Novi Sad: Univerzitet Singidunum.

- Nunes, E. M. S., & Ramos, W. C. (2011). Aprendizagem de línguas in-tandem: um suporte inovador na aprendizagem de língua inglesa. *Horizontes de Linguística Aplicada*, 10(1), 110–132.
- Paiva, V. M. (2013). A formação do professor para uso da tecnologia. In K. A. Silva, F. G. Daniel, S. M. Kaneko-Marques, & A. C. B. Salomao (Eds.), *A formação de professores de línguas: Novos Olhares*, 2, 209–230. Campinas, SP: Pontes Editores. Preuzeto sa <https://www.veramenezes.com/formtec.pdf>
- Romić, S. (2011). Isti u različitome. *Školske novine*, 62(21), 10–11.
- Simić, K. (2015). *Osnove metodike nastave*. Brčko: Evropski univerzitet.
- Souza, R. A. (2007). *Aprendizagem de línguas em e-tandem via mensagens instantâneas: um estudo de caso. Dissertação de Mestrado*. Universidade Federal do Rio de Janeiro. Preuzeto sa <http://www.lingnet.pro.br/media/dissertacoes/katia/2007-renata.pdf>
- Suzić, N., Stojaković, P., Ilić, M., Branković, D., Milijević, S., Krneta, D. (1999). *Interaktivno učenje*. Banja Luka: Ministarstvo prosvete Republike Srpske i UNICEF Kancelarija u Banjoj Luci.
- Telles, J. A., & Vassallo, M. L. (2006). Foreign language learning in tandem: Teletandem as an alternative proposal in CALLI. *The ESPecialist*, 27(2), 189–212. Preuzeto sa <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.1025.2815&rep=rep1&type=pdf>
- Telles, J. A., & Ferreira, M. (2010). Teletandem: Possibilidades, dificuldades e abrangência de um projeto de comunicação on-line de PLE. *Horizontes de Linguística Aplicada*, 9(2), 79–104.
- Vassallo, M. L., & Telles, J. A. (2006). Foreign language learning in tandem: Theoretical principles and research perspectives. *The ESPecialist*, 27(1), 83–118. Preuzeto sa <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.845.2443&rep=rep1&type=pdf>
- Vygotsky, L. S. (1982). *Mishlenie i rech [Thought and language]*. Moscow: Pedagogika.

Примљено: 27.01.2020.

Коригована верзија примљена: 31.07.2020.

Прихваћено за штампу: 17.08.2020.

The Modality of Tandem Learning as an Aspect of a Contemporary Trend in Foreign Language Learning: The Example of the *HelloTalk* Mobile App

Tijana Gajić

Department of Foreign Languages, Faculty of Business, Singidunum University,
Belgrade, Serbia

Neda Maenza

Department of Foreign Languages, Faculty of Tourism and Hospitality Management,
Singidunum University, Belgrade, Serbia

Abstract

The paper highlights contemporary trends in foreign language acquisition which systematically enhance communicative abilities, contributing to the development of language skills in a creative and innovative manner. One of the leading trends is reflected in the modality of mutual learning, which is increasingly used and involves the interaction of two persons willing to teach each other their mother tongue. The paper looks at the possibilities of acquiring a foreign language using the HelloTalk mobile app, based on tandem learning and the communicative approach. The social interactions

involved in problem solving through partnership enable each student to expand their zone of further development, making the topic of this paper significant in a pedagogical context. A study carried out with the aim of assessing students' attitudes to the use of this language acquisition tool is presented in the paper. Quantitative and qualitative methods were used. Data were collected using an online survey and also through focus group discussions. The findings suggest that one of the major advantages of learning a foreign language in this way is the partial or total reduction of language barriers, as well as the absence of anxiety and nervousness, which frequently accompany communication in a foreign language. The findings confirm that the HelloTalk mobile app, although appealing in language learning, is not widely used among the student population in Serbia due to students' lack of free time and their insufficient engagement, which is required in tandem learning.

Keywords: *foreign language learning, tandem learning, HelloTalk mobile application.*

Методика тандемного обучения как одна из современных тенденций в изучении иностранного языка: пример мобильного приложения HelloTalk

Тияна Гайич

Кафедра иностранных языков, Факультет бизнеса, Университет Сингидунум,
Белград, Сербия

Неда Маэнза

Кафедра иностранных языков, Факультет туризма и гостиничного менеджмента,
Университет Сингидунум, Белград, Сербия

Резюме *В статье подчеркиваются современные тенденции в изучении иностранных языков, которые систематически улучшают коммуникативные компетенции, способствуя развитию языковых навыков творческим и новаторским способом. Одна из ведущих тенденций находит свое отражение в методике взаимного обучения, которая все чаще используется, а предполагает взаимодействие двух лиц, желающих изучать родной язык друг друга. Представлены возможности изучения иностранного языка с помощью мобильного приложения HelloTalk, основанного на тандемном обучении и коммуникативном подходе. Социальные взаимодействия, связанные с решением проблем партнеров, позволяют каждому студенту расширить зону своего будущего развития, что делает предмет данной статьи значительным в педагогическом контексте. В статье представлено исследование, проведенное с целью изучения мнений студентов об использовании данного инструмента в изучении иностранных языков, с использованием количественной и качественной методологии. Данные были собраны на основе онлайн-опроса и интервью в фокус-группах. Результаты показали, что одним из главных преимуществ изучения иностранных языков таким способом является частичное или полное снижение языковых барьеров, а также отсутствие страха и беспокойства, частых спутников в общении на иностранном языке. Также подтверждено, что мобильное приложение HelloTalk, хотя и привлекательно для изучения иностранных языков, не полностью прижилось среди студенчества в Сербии из-за нехватки свободного времени у студентов и их недостаточной активности, необходимой для тандемного обучения.*

Ключевые слова: *изучение иностранного языка, тандемное обучение, мобильное приложение HelloTalk*